

SEMNAL EDITORIAL ÎN CONFERINȚA CU TEMA „SIGURANȚA PERSOANEI ȘI CONSTRUIREA CAPITALULUI SOCIAL UMAN”

UBI BENE?...UBI PATRIA?... autor Valeria Bilț

Încă de când m-am gândit la organizarea conferinței „Siguranța persoanei și construirea capitalului social”, astfel încât să petrecem o zi frumoasă împreună, să vorbim despre dezvoltarea capitalului uman prin interdisciplinaritate și să încercăm să construim capital social prin perceperea, cunoașterea și dezvoltarea lumii materiale din jurul nostru, **am dorit să asociez ființa umană cu puterea firii și legea divină**. Totul a curs pe nevăzute fire, și atunci când am stabilit data conferinței și după ce am avut câteva comunicări, pe tema proiectului, cu persoane dragi mie pe care le-am întâlnit cândva, în diferite etape ale devenirii mele.

Sunt bucuroasă că Valeria Bilț a acceptat să vină în Cetatea Aradului cu o carte pe care a semnat-o și că am prilejul să semnalez apariția romanului, în calitate de fostă elevă a Liceului Teoretic „Petru-Rareș” din Tîrgu-Lăpuș, unde autoarea contribuie la construirea capitalului social.

Iată, acum a sosit CLIPA în care vom cunoaște un alt profesor ce își dedică viața transmiterii informațiilor atât la catedră, cât și prin comunicarea convingerilor și fixarea propriilor experiențe în paginile unui roman.

Mă refer la romanul semnat de Valeria Bilț, **Ubi bene?...Ubi patria?...**, un titlu raportat la dictonul latin „*Ubi patria, ibi bene*”, apărută la editura Grinta din Cluj-Napoca (martie, 2019), care surprinde, cu un deosebit spirit de observație, experiențe de viață ce reprezintă, în primul rând, un semnal de alarmă pentru întreaga suflare a creștinilor de pe toate continentele. Romanului nu-i lipsesc nici cultivarea senzaționalului, nici interferența dintre realitate și ficțiune, nici scrierea despre modul cum a luat ființă romanul, nici amestecul de varii registre lingvistice și nici inserțiile de tot felul.

Desigur, mi-am propus să avem și momente în care să reușim a ne opri să vorbim despre universalitate, globalitate, identitate globală, identitatea biologică, identitate personală, despre legile pământului, scrise de oameni pentru pământeni, care se aplică pe un teritoriu bine *delimitat de frontiere terestre, aeriene, maritime, păzite de oameni*.

Dar, nu m-am gândit că voi fi atât de impresionată examinând viața personală a altcuiva, viață concentrată în „amprenta lăsată” încă pe prima pagina a romanului. Cu permisiunea autoarei, Valeria Bilț, citez dedicația: „*Fiului meu, Horia-Valentin, emigrat prea curând în târâmurile fără frontiere, rase, religii și politici...*”. De fapt, dedicația conține o poveste eludată, căci subiectul se dezvoltă pe alte planuri ale ideii de emigrație, eroina aflându-se între două secvențe ale propriei vieți, înainte și după pierderea fiului.

Lumile sunt apropiate, și totuși de neînțeles, momentele începutului și sfârșitului biologic, de necontrolat, fiind mai presus de ființa umană, transmite autoarea încă din începutul romanului, când momentul rugăciunii, a comunicării spirituale, a locului care oferă cadrul adecvat pentru a veni, pentru a fi în siguranță persoana, și cândva pentru a pleca, ne aduce în atenție „fațetele”, dezrădăcinării în căutarea unui loc mai bun. Mesajul puternic de început, esențial pentru înțelegerea parcursului ființei umane în veșnica lui emigrare în

căutarea mult doritei liniști, este dublat de data 10 august când debutează romanul, dar și când a început viața pământeană a autoarei.

Ubi bene?...Ubi patria?... este, evident, un roman al emigrării, ce cuprinde drama femeilor din Europa de Est, mână de lucru și prilej de prostituție în Europa de Vest. Faptul că romanul aflat în discuție nu e structurat în părți distincte și în capitole numerotate anume (cum era de așteptat), îi lasă cititorului libertatea să-l împartă cum dorește, putându-se identifica două mari părți: Partea I,coincizând cu romanul „Micii emigrări”, în care sunt surprinse istorioarele unora dintre femeile împinse de împrejurările vitrege din Europa de Est la lucru, în Europa de Vest, unele fiind obligate să se prostitueze și să-și salveze mai apoi, cu greu, viața, ca în cazul Româncei Păcălite (personaj ce anticipează crunta întâmplare de la Caracal și urmează firul rețelei de trafic uman, internațional) – iar în partea a II-aeste derulat romanul „Marii emigrări”, realitatea inconfortabilă și amenințătoare a colonizării Europei cu musulmani. Liantul celor două părți este un bătrân preot italian care, intuind procesul de islamizare facilitat de politica obscură a imigrației, devine gazda ilicită a imigranților europeni, motiv care-l aruncă în mijlocul unui scandal mediatic, social și, în ultimă instanță, este obligat să suporte atât condamnarea penală, cât și puniția impusă de rigorile bisericești. Partea a doua se configurează pregnant pe dimensiunea documentară, într-o inspirată recreare, redare și consemnare, prin intermediul reportajelor, interviurilor și al discursurilor politice, ca forme ale reacțiilor pe care țările europene le manifestă față de invazia de necontrolat a populațiilor ce nu aparțin Europei, dar care s-au instalat în zonele interzise autohtonilor.

Romanul se încheie simetric, cu descrierea momentului rugăciunii, ca acceptare a condiției umane raportată la procesul migrației, la transformările care pot să apară busc în viața omului, la perspectiva diametral opusă, emigrant versus persoană care speculează vulnerabilitățile celuilalt. Și dacă mai apare „Lebăda neagră” posesoare a tripletei: raritate, impact extrem și explicații (după ce s-a întâmplat), incertitudinea rămâne în procesul de evaluare a riscurilor asociate emigrării, a esenței ființei umane.

Finalul romanului este ambiguu, prin mărturisirea Janei, personaj din roman: „Apoi, așa am auzit, că s-a stins, dar cine știe, poate mai trăiește...”referindu-se la venerabilul preot, supranumit „Padre Pio al servitoarelor”, dar prezența unui dicton latinesc, „*Sequitur spectaculum mundi*” și varianta sa în engleză „*The show of the world goes on*”, sugerează că aspectele dezvăluite în roman sunt încă în plină desfășurare, iar problemele grave ale omenirii își mai așteaptă soluțiile...

Romanul se caracterizează printr-o dinamică a lecturii care, deși este complicată prin alternarea poveștilor și a planurilor temporale răsturnate, oferă o poveste captivantă și un segment interesant, grav și extrem de provocator al lumii postmoderne.

Prof.univ.dr. habil. Elena-Ana Iancu